

NGHỆ NHÂN VÀ CHÍNH SÁCH ĐỐI VỚI NGHỆ NHÂN Ở MỘT SỐ NƯỚC TRÊN THẾ GIỚI

Bùi Quang Thanh*
Nguyễn Thị Nhân**

Tóm tắt: Cho đến nay, nhiều quốc gia trên thế giới đã và đang có những chính sách ứng xử ở những mức độ, cấp độ và phạm vi khác nhau đối với các thể hệ nghệ nhân đương đại, góp phần quan trọng vào sự nghiệp bảo vệ và phát huy giá trị di sản văn hóa phi vật thể các dân tộc, phục vụ nhiệm vụ xây dựng đời sống kinh tế, văn hóa xã hội nói chung. Thực tế đó phù hợp với Khuyến nghị của UNESCO về nhận thức và ứng xử với các thể hệ được tôn vinh là “Báu vật nhân văn sống”, lực lượng nòng cốt trong quá trình bảo vệ và phát huy giá trị di sản văn hóa nhân loại. Với Việt Nam, vấn đề “Nghệ nhân” mới được đặt ra sâu sát trong những năm gần đây. Để có được những chính sách tôn vinh và đãi ngộ một cách xứng đáng đối với các “Báu vật nhân văn sống”, vừa phù hợp với thực tiễn trong nước, vừa hòa nhập với nỗ lực bảo vệ nguồn lực sáng tạo và trao truyền di sản văn hóa mang tính toàn cầu, Việt Nam rất cần tham khảo kinh nghiệm từ các nền văn hóa tương đồng và tiên tiến trong khu vực cũng như trên thế giới. Bài viết bước đầu giới thiệu một số kinh nghiệm tôn vinh và ứng xử với các “Báu vật nhân văn sống” ở một số nước trên thế giới, coi đó như những tư liệu tham khảo thiết thực, phục vụ nhu cầu ứng xử với các thể hệ nghệ nhân của di sản văn hóa mang những đặc trưng riêng, phù hợp với bản sắc văn hóa và quy luật phát triển văn hóa trong cộng đồng quốc gia đa dân tộc Việt Nam.

Từ khóa: Nghệ nhân, báu vật nhân văn, ứng xử, tôn vinh, trao truyền, bảo vệ - bảo tồn, di sản.

Bùi Quang Thanh - Nguyễn Thị Nhân: *Artisans and policy for artisans in selected countries*

Many countries have made different policies for contemporary artisans to protect and promote intangible cultural heritage of ethnic groups and develop economy and society. This tendency goes along with the recommendation of UNESCO on awareness of and treatment towards the generation who is honored “living human treasures” and considered key actors in protection and preservation of cultural heritage of the humankind. The issue of “artisan” has attracted attention over the past years in Vietnam. For a good national policy of honoring and adequately treating “living human treasures” and global protection of creativity and transfer of cultural heritage, Vietnam should learn experience from other similar cultures and advanced culture in the region as well as in the world. The paper shares experience in honoring and treating “living human treasures” in selected countries which could be referred in treating artisans of cultural heritage in Vietnam’s unique culture of multi-ethnic groups.

Key words: Artisan, living human treasures, treatment, honoring, empowerment, protection - preservation, heritage.